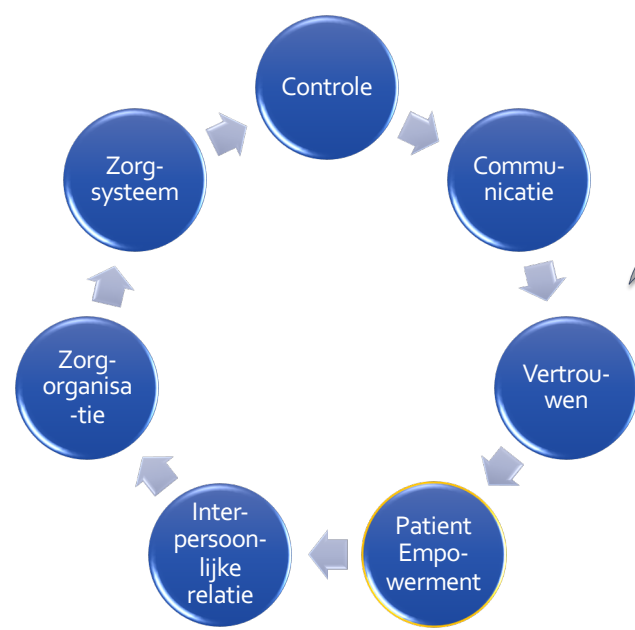

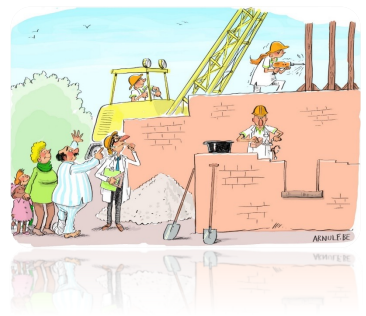
Patient Empowerment
= Gelijkwaardige relatie tussen zorgvrager en zorgverstreker

Patient Empowerment
EN JE VOELT JE BETER

1

De patient als eigenaar

Melanoompunt 29-1-2022

2

Controle

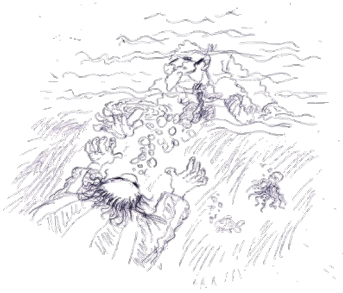

Melanoompunt 29-1-2022

3

Ziek zijn is ...

Verlies van
controle & autonomie

Melanoompunt 29-1-2022

4

Hoe voelt controleverlies?

Controleverlies

- Kan hulpeloosheid creëren & ziek maken
- Kan weerstand en boosheid creëren

☞ Patiënten (de samenleving!)
vragen om betrokken te worden

Melanoompunt 29-1-2022

5

Wetenschappelijke basis ¹

“Most research supports the view that perceived personal control
is generally advantageous
in relation to physical and psychological health outcomes”

“Perceived lack or loss of control is associated
with both anxiety and depression”

Jan Walker, 2001

“Those with less control complain about more physical symptoms”

Rodin, 1986

Melanoompunt 29-1-2022

6

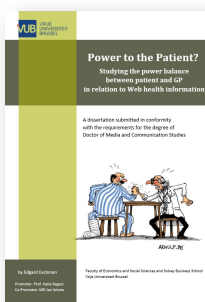
Wetenschappelijke basis 2

“Perceived control is associated with confidence and optimism”

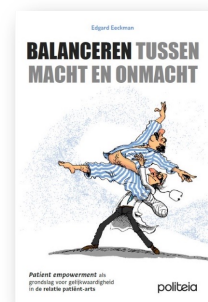
Jan Walker, 2001

“An optimistic sense of efficacy contributes
to psychological well-being
as well as to performance accomplishments”

Bandura, 1997

Eeckman, E. (2018). Power to the patient? Studying the power balance between patient and GP in relation to Web health information. Economics and Social Sciences. Brussels, VUB.

Melanoompunt 29-1-2022

7

Controleverlies ► Controle(gevoel) herstellen

“Een empowerde patiënt
heeft **controle** over het management
van zijn conditie
in het dagelijks leven”

EPF, 2015

De patiënt moet **willen & kunnen** controle te hebben

Melanoompunt 29-1-2022

8

Controleverlies ► Controle(gevoel) herstellen

Controle verliezen ↔ Controle Herstellen & Bewaren

Melanoompunt 29-1-2022

9

Wat verandert er
in het leven van een mens
als hij te horen krijgt
dat hij ernstig ziek is?

Melanoompunt 29-1-2022

10

11

12

De 'resource dependency theory'

De patiënt wordt afhankelijk van de resources van zijn arts

Melanoompunt 29-1-2022

13

De 'resource dependency theory'

De afhankelijkheid van een 'resource' leidt tot macht

Hoe waardevoller en zeldzamer de 'resource', hoe groter de afhankelijkheid

ARNULF.BE

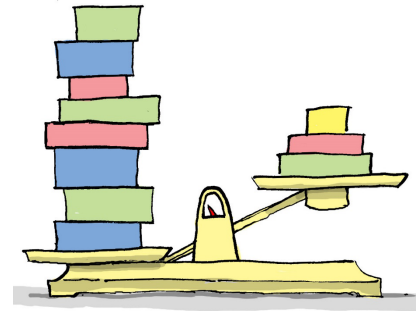
Melanoompunt 29-1-2022

14

Afhankelijkheidsresources van de patiënt

Van de patiënt

- Informatie
- Kennis
- Tijd
- Aanhankelijkheid
- Affectie
- Vaardigheden
- Wettelijke macht

Melanoompunt 29-1-2022

15

Wat versterkt de afhankelijkheid ?

- **Op een directe manier**
Onzekerheid, gepercipieerd risico,
gepercipieerde ernst en vertrouwen
- **Op een indirecte manier**
Gelegitimeerde autoriteit en charisma

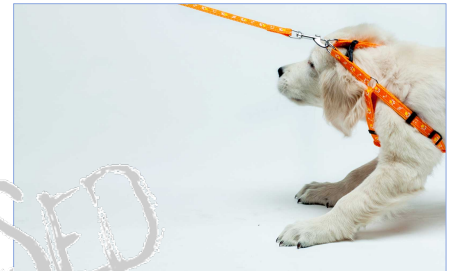
Melanoompunt 29-1-2022

16

Macht uitoefenen creëert weerstand

- Symbolische weerstand
- Reële weerstand

Melanoompunt 29-1-2022

17

Melanoompunt 29-1-2022

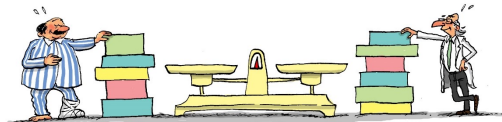
18

Wederzijdse afhankelijkheid

Van de patiënt

- Informatie
- Kennis
- Tijd
- Aanhankelijkheid
- Affectie
- Vaardigheden
- Wettelijke macht

Melanoompunt 29-1-2022

19

Wederzijdse afhankelijkheid

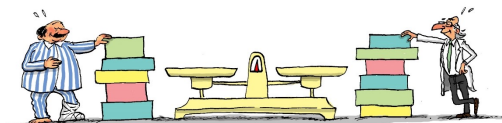
Van de patiënt

- Informatie
- Kennis
- Tijd
- Aanhankelijkheid
- Affectie
- Vaardigheden
- Wettelijke macht

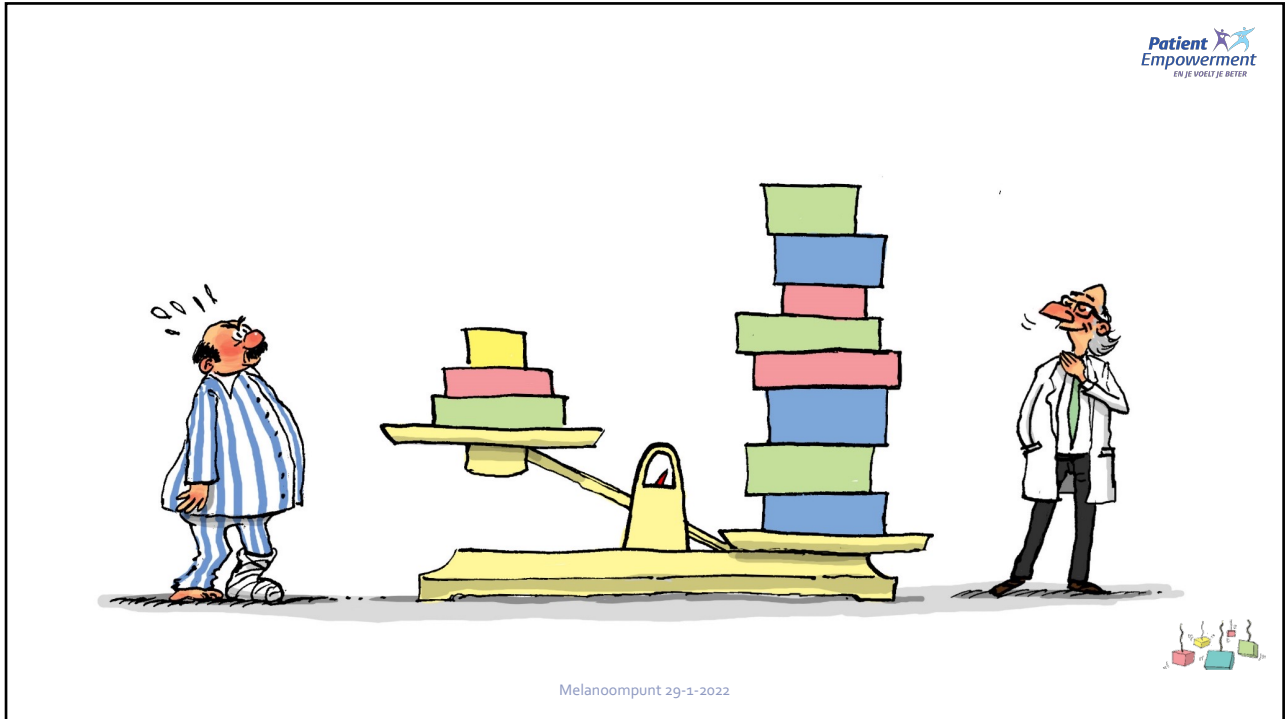
Van de (huis)arts

- Informatie
- Tijd
- Aanhankelijkheid
- Affectie
- Economisch (reputatie)

Melanoompunt 29-1-2022

20

21

22

De sociale macht
in de relatie patiënt-zorgverlener is
afhankelijkheidsmacht

Melanoompunt 29-1-2022

23

Klassieke macht

Melanoompunt 29-1-2022

24

Patiënt Empowerment =

- Meer controle hebben
- Meer **gevoel van** controle hebben

Melanoompunt 29-1-2022

25

Controle hebben is niet altijd positief

- Niet iedereen wil controle
- 'The paradox of choice': meer is minder (Schwartz, 2004)

Controle ≠ Zekerheid

Melanoompunt 29-1-2022

26

Vertrouwen

Melanoompunt 29-1-2022

27

Vertrouwen is essentieel

Vertrouwen = een gok over de toekomstige voorwaardelijke acties van anderen

Sztompka, 1999

Melanoompunt 29-1-2022

28

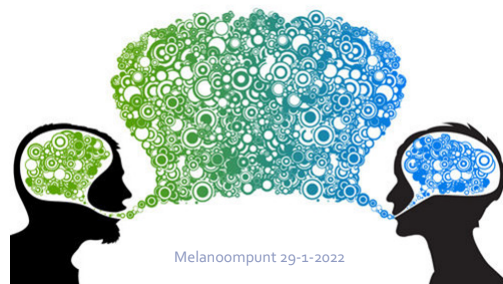
Totale controle en onafhankelijkheid = een fictie

Melanoompunt 29-1-2022

29

Communicatie

Melanoompunt 29-1-2022

30

Het belang

“Communication in medical care is highly correlated with better patient adherence, and training physicians to communicate better enhances their patients’ adherence”.

Haskard Zolnierek, Kelly B. PhD; DiMatteo, M Robin PhD¹ Physician Communication and Patient Adherence to Treatment, Medical Care: August 2009 - Volume 47 - Issue 8 - p 826-834 doi: 10.1097/MLR.0b013e31819a5acc

Melanoompunt 29-1-2022

31

Het middel dat controle(gevoel) bewerkstelligt

Bejegening & Communicatie

Melanoompunt 29-1-2022

32

Patient Empowerment

Melanoompunt 29-1-2022

33

Drie niveaus/fases van Patient Empowerment

→ Een proces

Melanoompunt 29-1-2022

34

De interpersoonlijke relatie

Melanoompunt 29-1-2022

35

De interpersoonlijke relatie

Vaardigheden!

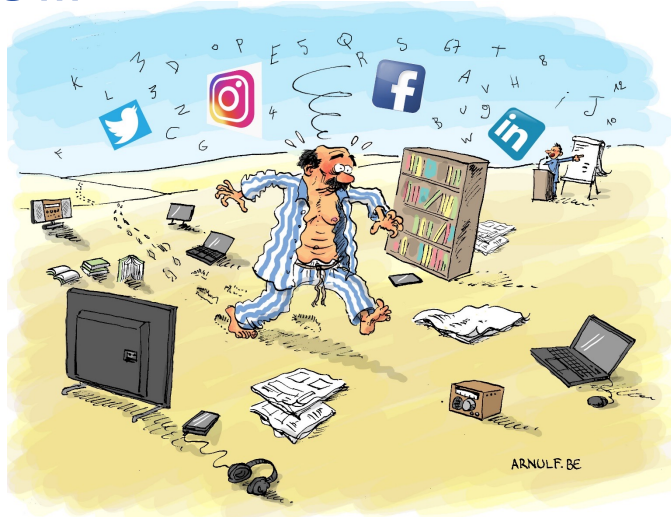
Participatieve competentie & Geletterdheid

Melanoompunt 29-1-2022

36

Dr Google ... 1

Melanoompunt 29-1-2022

37

Patient Empowerment = mee verantwoordelijkheid dragen

Melanoompunt 29-1-2022

38

“Professionals moeten afleren om controle te hebben”

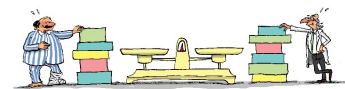
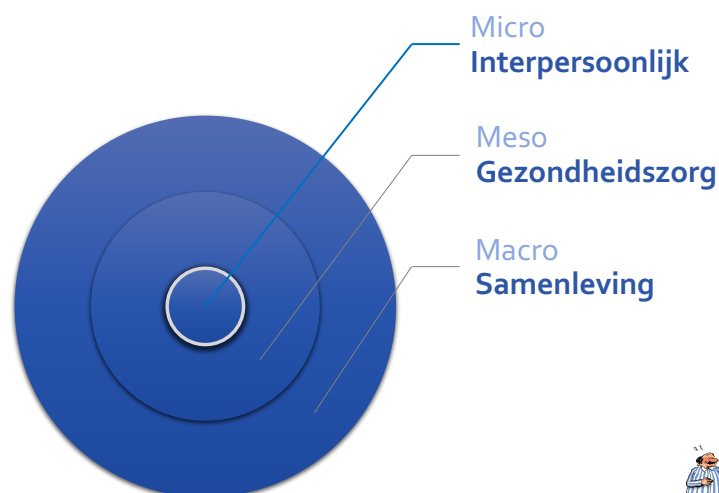
Patient empowerment in theory and practice: Polysemy or cacophony?
Isabelle Aujoulat et al, 2006

Melanoompunt 29-1-2022

39

Afhankelijkheids“resources” op meso en macro niveau

Melanoompunt 29-1-2022

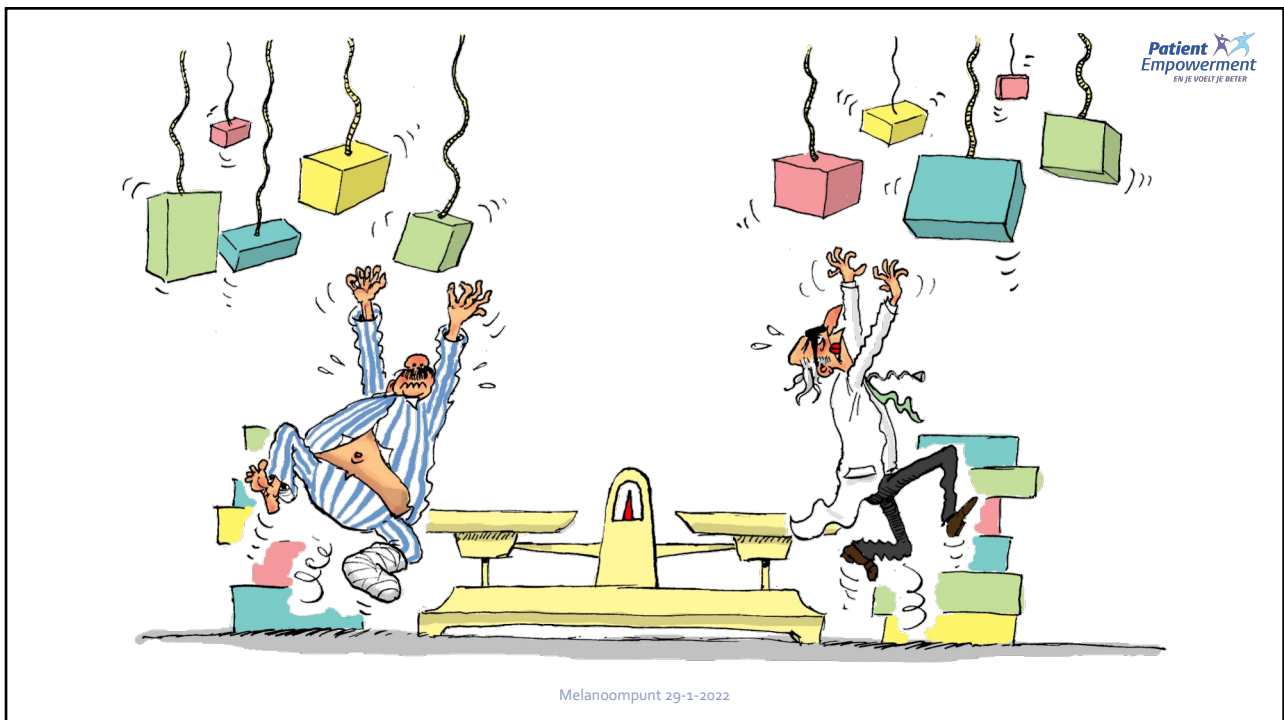
40

De zorgorganisatie

Melanoompunt 29-1-2022

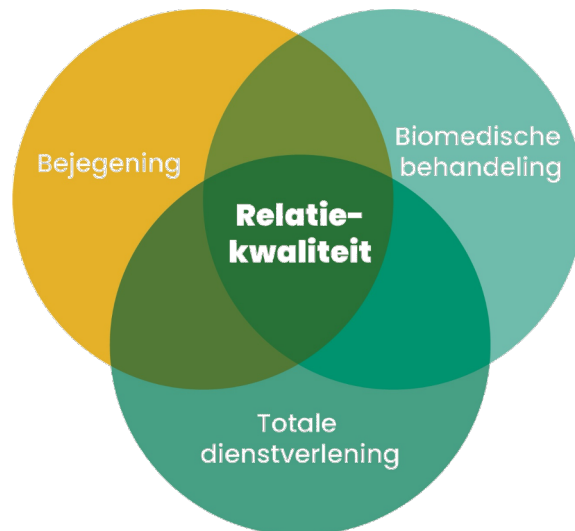
41

Melanoompunt 29-1-2022

42

De zorgorganisatie

Melanoompunt 29-1-2022

43

Melanoompunt 29-1-2022

44

Het zorgsysteem

Melanoompunt 29-1-2022

45

De grote
(potentiële) rol
van de thuiszorg

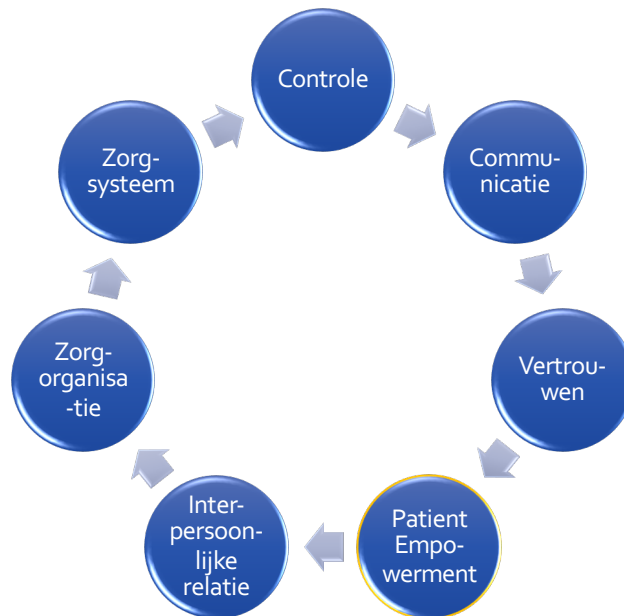
Melanoompunt 29-1-2022

46

Het zorgsysteem

47

48

Het belang

Communicatie-aanpak

Informatie, kennis
en ervaring delen

Intrinsieke motivatie
creëren door argumenten
uit te wisselen

Shared decision making
& Ondersteunen en
versterken van de "self-
efficacy" van de patiënt

- ✓ Voorkomen & Verminderen van gevoel van controle- en autonomieverlies
- ✓ Intrinsieke motivatie creëren
- ✓ Hogere 'patient adherence' & zelf-management
- ✓ Hogere betrokkenheid bij zichzelf: preventie & gedrag!
- ✓ Gedeelde verantwoordelijkheden: minder conflicten
- ✓ De mens als partner:
Respect &
Zelfbeschikkingsrecht

→ Een zaak van attitude

49

Wat geeft een gevoel van controle?

Wat kan elk van ons er
concreet aan doen?

Melanoompunt 29-1-2022

50

1000 kleine dingen

Melanoompunt 29-1-2022

51

Patient Empowerment samengevat

Melanoompunt 29-1-2022

52

Patient Empowerment samengevat

Melanoompunt 29-1-2022

53

- Meer dan communicatietechnieken toepassen
- **Een attitude**

Genezen gaat ook over
**de autonomie van een persoon
herstellen & bewaren.**

Melanoompunt 29-1-2022

54

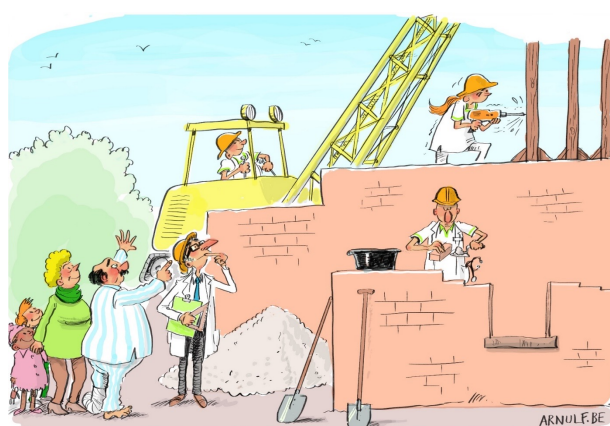
De patiënt als eigenaar

Melanoompunt 29-1-2022

55

De patiënt als eigenaar

Melanoompunt 29-1-2022

56

Wederzijds respect

Respect =
"due regard for the feelings
or rights of others"

Concise Oxford English Dictionary, 2004

Melanoompunt 29-1-2022

57

Empowerment = een wederkerige relatie

Melanoompunt 29-1-2022

58

Melanoompunt 29-1-2022

59

Daarom...

- Een boek
- Een VZW

Patient Empowerment
EN JE VOELT JE BETER

Melanoompunt 29-1-2022

60

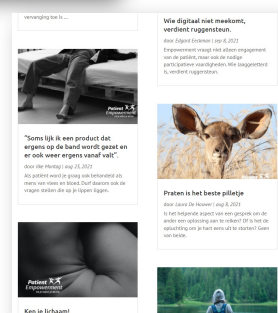
Op de hoogte blijven?

Nog niet geabonneerd op onze nieuwsbrief?

Email **ABONNEER JE**

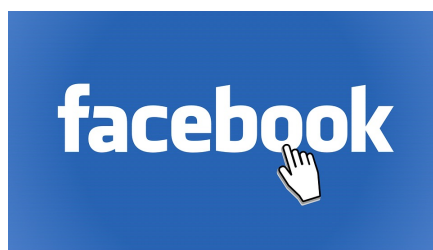
www.patientempowerment.be

Melanoompunt 29-1-2022

61

Dialogueer mee: www.patientempowerment.be

Volg ons

Melanoompunt 29-1-2022

62

Met veel dank aan ...

abbvie

IQVIA

Arnulf.be

TomatoLab

BING
RESEARCH

KEY-VISION
Coördinatie voor marketing

IN4Care

VINCK
BUSINESS

PERSONA
BESLUITENMAKERS MAKEN U BETER VAN BODEM

health
community

Verzekerings
netwerk van
inhalantmedicijnen

IN4Care

VERHOEST
VERZEKERT

LELEU document
services
— a member of unifiedpost —

Melanoopunt 29-1-2022

63

Contactgegevens

- info@patientempowerment.be
- <https://www.patientempowerment.be>

Melanoopunt 29-1-2022

64

***Patient
Empowerment***
EN JE VOELT JE BETER

Ga naar www.patientempowerment.be en word lid.

Melanoompunt 29-1-2022